

8.a, 8.b, 8.c – ZGODOVINA (4.teden)

Pozdravljeni osmarji v že 4. tednu dela od doma. Upam, da vam zgodovina ne povzroča hujših problemov. V kolikor imate vprašanja in kakšno nejasnost, mi pišite na Email in bomo razjasnili. Zelo me veseli, da je velika, velika večina izkazala svojo zrelost in naloge vestno opravila.

V prejšnjem tednu ste imeli kar dvojno utrjevanje. Najprej si bomo pogledali odgovore na vprašanja. Preverite kaj ste sami zapisali, dopolnite odgovore, da vam ne bo kaj manjkalo.

1. PREGLED ODGOVOROV NA VPRAŠANJA PREKO SPLETNE ANKETE 1KA

- V kateri državi se je začelo gibanje za enakopravnost žensk? **ZDA.**
- Kateremu političnemu taboru je pripadala stranka, ki se je zavzemala za zrušitev kapitalizma? **Delavski tabor.**
- Kaj je ilirizem? **Je ideja o povezovanju južnih Slovanov v en narod z enim knjižnim jezikom.**
- Navedi razlike, ki so se pojavile v ZDA med severnim in južnim delom države.

Jug: plantažno gospodarstvo, dovoljeno suženjstvo, zagovarjajo večjo samostojnost posameznih zveznih držav.

Sever: industrijski, nasprotujejo suženjstvu, poudarja močno centralno oblast.

- Kako se imenuje prvi slovenski politični program? **Zedinjena Slovenija.**
- Čitalnice so bile kulturna društva, ki so imela tudi politične cilje. V katerih slovenskih krajih so bile čitalnice. **Kranj, Žalec, Ilirska Bistrica.**
- Navedi voditelje vseh treh slovenskih političnih taborov.

Katoliški tabor: Karel Klun, Fran Šuklje, Ivan Šušteršič.

Liberalni tabor: Ivan Tavčar, Ivan Hribar.

Delavski tabor: Etbin Kristan.

V kolikor imate odgovore drugačne, popravite. Največ napak se je pojavilo pri 1. vprašanju. Tu vas je najbrž zavedlo dejstvo, da so v Veliki Britaniji delovale sufražetke, ki res veljajo za glavne borke za pravice in enakopravnost žensk. Vendar se je to gibanje malenkost prej začelo že v ZDA. To smo tudi omenili pri pouku.

Zelo pomembno je vprašanje številka 5., prvi slovenski politični program. To je res obvezno, da znate, saj so se s tem programom začele uresničevati sanje Slovencev o ustanovitvi svoje države. Torej prvi politični program Slovencev je Zedinjena Slovenija. Opis tega programa najdete v učbeniku (stran 103).

Tega preverjanja še niste izpolnili vsi, tako da vas prosim, da tisti, ki imate še to obveznost, to čimprej storite.

2. PREGLED ODGOVOROV NA VPRAŠANJA iz delovnega lista

Najprej bi rada napisala par stvari, ki sem jih opazila pri vaših odgovorih. Zelo je pomembno, da znate s pomočjo zemljevida ali drugega zgodovinskega vira razbrati sporočilo. Pri zemljevidu je šlo večini dobro. Malo vas je zavedla gostota pik na Goriškem področju, ki pa je ozemeljsko manjši kot Kranjska. Iz tega razloga je na videz res videti več šol na Goriškem.

Pri drugem vprašanju je potrebno poudariti, da ENAKA volilna pravica pomeni, da vsak glas šteje enako, ne glede na to kdo si (župan, učitelj, pravnik ali kmet, moški ali ženka, bogat ali reven).

Karikaturo ste razumeli različno, eni dobesedno, drugi pa ste ugotovili, da je bil avtor sarkastičen in posmehljiv do žensk. V tistem času je bil boj za enakopravnost na začetku, tako da je razumljivo, da si avtor ni mogel predstavljati, da bi ženske opravljale »moške« naloge in vloge. In obratno.

Največ napak se je pojavilo pri čisto zadnjem vprašanju, o taborih. Zapomnite si, tabor, katerega omenjamo tu, je **POLITIČNO SREČANJE**, torej to je dogodek. In za dogodek ne moremo reči, da so ga postavili ☺ Seveda vas je velika, velika večina imela pri tem vprašanju v mislih protiturški tabor v Cerknici. Če malo pomislimo kdaj so bili turški vpadi.... ☺ Pa nekaterim sem napisala v Email, spomnite se na uro DKE, ko smo obravnavali Občino Cerknica. Takrat sem vam povedala, da imamo občinski praznik 12. junija kot spomin na 11. vseslovenski tabor, ki se je odvijal v Cerknici. In vam pokazala zadaj v učilnici protiturški tabor. In vam povedala, da ta dogodek 1870 to ni! Turški vpadi so se dogajali 4 stoletja prej.

1. a) Ljubljana, Kamnik, Domžale, Maribor.
b) Ljubljana, Radovljica, Kamnik, Gabrovica.
c) Na Kranjskem.
2. a) Da lahko volijo vsi polnoletni državljani ter da vsak glas šteje enako.
b) Tako, da ponudi vsem enake možnosti za uspeh.
c) Ker je temeljni dokument države.
3. Avtorju karikature se je pogled na zahteve po ženski enakopravnosti zdel smešen. Težko si je predstavljal, da bi moški doma skrbel za gospodinjstvo, medtem ko bi ženske odločale na sodiščih ter posedale v pivnicah.

4.

RAZLIKE	PODOBNOSTI
- Japonska: uspešnejše reforme, ostane industrijska in vojaška sila, - Kitajska: nadzor nad gospodarstvom dobijo tujci.	-Zaprtoost do 19. stoletja, -reforme, -nacionalizem.

5. a) Zahtevali so, da se Slovenci (Krajnci, Štajerci, Primorci, Korošci) združijo v eno državo. Da bi bil slovenski jezik v tej državi uradni jezik, jezik v katerem bi poučevali v šolah.
b) Med revolucijo 1848 zahteve niso bile izpolnjene.

6. a) Spomini na tabore so pozitivni, saj so tabori narod povezovali, dajali močno narodno zavest, ljudje so se bili pripravljeni žrtvovati za svoj narod in pravice.
b) V Cerknici je bil leta 1870 11. vseslovenski tabor, kjer so se zbrali politiki in množica ljudstva. Govorili so o slovenskem političnem programu Zedinjena Slovenija.
V Slivniških pogledih (julij-avgust 2016) lahko preberete tudi i tem dogodku:

Cerkniški tabor – praznik Občine Cerknica

Cerkniški tabor se je odvijal 12. junija 1870 popoldne ob štirih pod milim nebom na griču nad Cerknico, po vsej verjetnosti na Loškem. Na taboru se je zbralo okrog 8.000 ljudi. Otvoril ga je cerkniški posestnik, trgovec, župan, deželni in državni poslanec **Adolf Obreza** (1834–1886). Podpirali so ga tako mladoslovenci kot staroslovenci, ki so trdili, da si bo prizadeval »za prijazno spravo med nesložnimi rodoljubi«. Kaj so zahtevali? Poleg splošnih zahtev po zedinjeni Sloveniji, vpeljavi slovenskega jezika v vse urade in šole, razširitvi samouprave pri občinah, so opozarjali tudi na lokalne probleme: »Pravica do mitnic predvsem za cesto Obločice – Rakek; pregled odtokov in požiralnikov v Cerkniškem jezeru in od tam proti Ložu; voznina na železnici naj se od nekaterih reči poniža, namreč od tržnega lesa, premoga in vina; vlada naj preskrbi, da bi se razprave v zadevi gojznih servitutnih pravic kmalu izgotovile.« Adolf Obreza je leta 1877 v deželnem zboru zahteval, naj se v Cerknici ustanovita okrajno sodišče in davkarija. Adolfa Obrezo, ki je umrl v dvainpetdesetem letu starosti, je na zadnjo pot pospremil tudi **Fran Gerbič** (1840–1917), skladatelj, operni pevec, glasbeni pedagog, ki je leta 1879 otvoril »narodno bralno društvo ali čitalnico« v Cerknici.

3. TEMATIKA TEGA TEDNA

V nadaljevanju si bomo pogledali kakšno je bilo življenje Slovencev na področju politike, izobraževanja in znanosti.

Poglavje boste samostojno prebrali (učbenik 109 – 111).

Zapišite naslov: **Slovenci na prelomu 19. stoletja**

Sledijo pa 3 podnaslovi: **Politika** (učbenik, str.109)

Šolstvo (učbenik, str. 110)

Znanost (učbenik, str. 111)

Pri vsakem podnaslovu zapiši 4 NAJPOMEMBNEJŠA dejstva.

Oglej si tudi vse fotografije v učbeniku na teh straneh.